

दादुरा, हाडे र रुवेला (MMR) को खोप

तपाईंले के थाहा पाउन आवश्यक छ

धेरै खोपका जानकारीको विवरणहरू स्यानिस् तथा अरु भाषाहरूमा उपलब्ध छन्। www.immunize.org/vis हेर्नुहोस्।

1 खोप किन लिने ?

दादुरा, हाडे र रुवेला गम्भीर खालका रोगहरू हुन्।

दादुरा

- दादुराको भाइरसबाट डावर उठने, खोकीलाग्ने, नाकबाट सिगान बग्ने, आखाँ चिलाउने तथा ज्वरो आउने गर्दछ।
- यसबाट कानमा संक्रमण हुन सक्दछ, निमोनिया हुन सक्दछ, आघात (भस्कने र एकोहोरो हेर्ने) पुग्न सक्दछ, दिमागलाई क्षति पुरयाउन सक्दछ तथा मृत्यु समेत हुन सक्दछ।

हाडे

- हाडेको भाइरसबाट ज्वरो आउने, टाउको दुख्ने र ग्रन्थीहरू सुनिने गर्दछ।
- यसले बहिरो बनाउन सक्दछ, मेनेन्जाइटिस (दिमाग र स्पाइनल कर्ड कभरेज) को संक्रमणको रोग लगाउन सक्दछ, अण्डकोषहरू वा डिम्बापयहरू सुनिएर दुखाउने तथा विरलै अवस्थामा ज्यानै समेत लिन सक्दछ।

रुवेला (रातो डावर हुने जर्मन दादुरा)

- रुवेलाको भाइरसबाट डावर निस्कने, मन्द ज्वरो आउने र जोर्नी दुख्ने रोग लाग्दछ (खास गरी महिलाहरूमा)।
- गर्भवती भएको वेलामा यदि महिलालाई रुवेला भयो भने उनको वच्चा तुहिन सक्छ वा जन्मै देखिको गम्भीर समस्या भएको वच्चा जन्मन सक्दछ।

उक्त रोग लागेका व्यक्तिहरूको वरिपरि बसेमा तपाईं र तपाईंको वच्चालाई यी रोगहरू लाग्न सक्दछन्। यी रोगहरू हावाको माध्यमले एक व्यक्तिबाट अर्को व्यक्तिमा सर्न सक्दछ।

दादुरा, हाडे र रुवेला (MMR) को खोपले यी रोगहरूलाई रोकथाम गर्न सक्दछ।

MMR को सुइ लिई सकेका अधिकांश केटाकेटीहरूलाई यी रोगहरू लाग्दैनन्। यदि हामीले खोप लगाउने कामलाई रोक्न भने निकै धेरै केटाकेटीहरूलाई यी रोगहरू लाग्न सक्दछ।

2 MMR को खोप कसले र कहिले लगाउनु पर्दछ ?

केटाकेटीहरूले MMR को खोपको 2 मात्रा निम्न बमोजिम लिनु पर्दछ :

- पहिलो पटक 12 देखि 15 महिनाको उमेरमा
- र दोश्रो पटक 4 देखि 6 वर्षको उमेरमा

यी सिफारिश गरिएका उमेरहरू हुन्। तर केटाकेटीहरूले दोश्रो पटकको खोप कुनै पनि उमेरमा लिन सक्दछन्, पहिलो पटकको खोप लिएको कम्तीमा 28 दिन पछि मात्र फेरी यो खोप लगाउन सकिन्छ।

केही वयस्क व्यक्तिहरूले पनि MMR को खोप लगाउनु पर्दछ :

उनीहरूले खोप लिई सकेको वा उनीहरूलाई रोग लागी सकेको भन्ने कुराको प्रमाण उनीहरूले नदेखाए सम्म 1956 पछि जन्मिई 18 वर्ष पुगेका वा त्यस भन्दा बढी उमेर भएका व्यक्तिहरूले MMR खोपको कम्तीमा पनि एक मात्रा लगाउनु पर्दछ।

बढी जानकारी गराइ दिनका लागि आफ्नो प्रदायकलाई भन्नुहोस्।

अरु खोपहरू जस्तै MMR को खोप पनि उही समयमा साथै लगाई दिन सकिन्छ।

नोट : 12 वर्ष वा कम उमेरका बालबालिकालाई दुईवटा खोपको सट्टामा MMRV जुन ठेउला र MMR खोपको “सयुक्त” गरि बनाईएको हुन्छ, त्यस्तो एउटै खोप दिन सकिन्छ।

3 केही मानिसहरूले MMR को खोप लगाउनु हुँदैन वा लगाउनका लागि पर्खनु पर्दछ।

- पहिलाको MMR को खोपको मात्राबाट ज्यानै लिन खालको एलर्जी हुने व्यक्तिले अथवा जेलाटिन वा नियोमाईसिनको एलर्जी भएको व्यक्तिले MMR को खोप लिनु हुँदैन।
- सुइ लगाउन भनी निश्चित गरिएको दिन माध्यम खालले वा गम्भीर खालले विरामी परेका व्यक्तिहरूले MMR को खोप लगाउनु भन्दा पहिले राम्रो निको भैसक्नु पर्दछ तथा आफु निको नभए सम्म उनीहरूले खोप लगाउन पर्खनु पर्दछ।
- MMR को खोप लगाउन गर्भवती महिलाहरूले वच्चा नजन्मे संग पर्खनु पर्दछ। महिलाहरूले MMR को खोप लगाएको 4 हप्तासम्म गर्भवति हुनबाट जोगिनु पर्दछ।
- निम्न उल्लेखित समस्या भएका व्यक्तिहरूले आफ्नो चिकित्सकसँग, खोप लिन हुन्छ वा हुन्न भनेर सल्लाह लिनु पर्दछ :
  - एच. आई. भि/एड्स वा अर्को रोग जसले व्यक्तिको शरीरको प्रतिरक्षण शक्तिलाई असर गर्दछ
  - 2 हप्ता वा बढी देखि शरीरको प्रतिरक्षण शक्तिलाई असर गर्ने औषधी (जस्तै स्टेरोईड) लिइरहेका व्यक्तिहरू
  - कुनै पनि किसिमको अर्भत रोग (क्यान्सर) भएका व्यक्तिहरू
  - एक्सरे वा औषधिहरूबाट क्यान्सरको उपचारहरू गराइरहेको व्यक्तिहरू
  - जस्ताई कुनै बेला प्याटेलेटको गणना गर्दा न्यून देखिन आएको छ (रगतको गडबडी)
- हालसालै रगत वा अन्य रगतका पदार्थ पाएका व्यक्तिहरूले आफ्नो चिकित्सकलाई MMR को खोप लिने समयको बारेमा सोध्नु पर्ने छ। बढी जानकारी गराई दिनका लागि आफ्नो प्रदायकलाई भन्नुहोस्।

4 MMR को खोपका जोखिमहरु के हुन् ?

अन्य कुनै औषधिहरुले जस्तै गरी खोप (भ्याक्सिन) ले पनि अति नै धेरै एलर्जिको प्रतिक्रिया जस्ता गम्भीर खालका समस्याहरु उत्पन्न गराउन सक्दछ। MMR को खोपबाट गम्भीर खालको क्षति हुने वा मृत्यु हुने जोखिम भने एकदमै नगन्य मात्रामा हुन्छ।

माथिका तीनबाट रोगहरु लाग्नु भन्दा MMR को खोप लिनु धेरै नै सुरक्षित छ।

MMR को खोप लिइ सकेका अधिकांश मानिसहरुलाई यसबाट कुनै पनि समस्या भएको देखिएको छैन।

हलुका खालको समस्याहरु

- ज्वरो आउने (6 जना मानिसहरु मध्ये 1 जना सम्मलाई)
- मसिनो डावर निस्कने (20 जना मानिसहरु मध्ये 1 जना सम्मलाई)
- गालाहरु वा घाँटीमा भएका ग्रन्थीहरु सुनिने (विरलै)

यदि यस्ता समस्याहरु देखिए भने सुइ लगाएको 7 देखि 12 दिन सम्म त्यस्ता समस्याहरु देखिन्छन्। दोश्रो पटकको मात्रा लिए पछि यी समस्याहरु कमै हुन्छन्।

मध्यम खालका समस्याहरु

- ज्वरोको कारणले आघात (काम्ने वा एकोहोरो हेर्ने) हुने (3,000 मात्रा मध्ये करीव 1 जानालाई)
- खास गरी किशोरकिशोरीहरुलाई र प्रौढ महीलाहरुलाई जोर्नीहरुमा अस्थायी पीडा हुने र जोर्नी अरुड हुने (4 जनामा करीव 1 जना सम्मलाई)
- प्लेटलेटको गणना अस्थायी रुपमा कम हुने जसले गर्दा रक्तश्राव अव्यवस्थित हुन सक्छ (30,000 मात्रा मध्ये करीव 1 जनासम्मलाई)

कडा खालका समस्याहरु (निकै विरलै हुने)

- एलर्जीबाट गम्भीर रुपको प्रतिक्रिया हुने (दश लाख मात्रा 1 जना सम्मलाई)
- वच्चाले MMR को खोप लिए पछि अन्य धेरै कडा खालका समस्याहरु उत्पन्न हुन आएको कुराको जानकारी हुन आएको छ। तर यस्तो यति विरलै हुन्छ कि यस्तो कुरा खोपको कारणले भएको हो कि होइन भन्ने ठम्याउन विज्ञहरु सक्दैनन्। यस्ता समस्याहरुमा पर्दछन् :
  - बहिरोपन आउने
  - दीर्घकालीन आघात हुने, मूर्च्छा पर्ने (कोमा) वा होसहवास कम हुने
  - स्थायी रुपमा दिमागमा क्षति हुने

नोट : MMR वा ठेउला छुट्टै छुट्टै दिएको भन्दा MMRV लो खोप पछि विमिरा र ज्वरो बढी देखिएको छ। 20 मा 1 जानालाई विमिरा र 5 मा 1 जानलाई ज्वरो आएको रिपोर्ट गरिएको छ।

ज्वरोको कारण आएको कम्पन पनि MMRV पछि बढी भएको रिपोर्ट गरिएको छ। यि समस्याहरु खोप लिएको 5-12 दिन भित्र देखा पर्छन्।

5 मध्यम वा गम्भीर समस्या भएमा के गर्ने ?

मैले कुन कुराहरुको बिचार गर्नु पर्दछ ?

- कुनै पनि असामान्य अवस्था जस्तै धेरै ज्वरो, कमजोरी वा व्यवहारमा बदलाव। सास फेर्न कठिनाई, स्वर सुक्ने, दम, छालामा रातो धब्बाहरु, पहेँलोपन, कमजोरि, मुटुको गति छिटो हुने र रिगटा लाग्ने जस्ता एलर्जिका गम्भीर लक्षणहरु।

मैले के गर्नु पर्छ ?

- चिकित्सकलाई फोन गर्ने वा विरामीलाई तुरुन्तै चिकित्सक काहाँ लिएर जाने।
- चिकित्सकलाई के भएको, भएको समय र मिति तथा खोप लिएको समय पनि बताउने।
- आफ्नो प्रबन्धक (प्रोभाइडर) लाई खोप प्रतिकूल घटना सुचना व्यवस्था भ्याक्सिन एडभर्स ईभेन्ट रिपोर्टिंग सिस्टम (Vaccine Adverse Event Reporting System, VAERS) को फारम भरेर एलर्जिको रिपोर्ट गर्न आग्रह गर्ने।

अथवा तपाईं आफैले पनि VAERS को वेबसाइट www.vaers.hhs.gov मार्फत वा नं. 1-800-822-7967 मा फोन गरेर यो जाहेरी दिन सक्नुहुन्छ।

VAERS ले स्वास्थ्य सम्बन्धी कुरामा सुझाव दिदैन।

6

खोपबाट हुने चोटपटकको लागि क्षतिपूर्ति गर्ने सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्यक्रम

खोपको कारणले क्षति पुगेका व्यक्तिहरुको लागि सँघिय सरकारले सहयोग योजना बनाएको छ।

खोपबाट हुने चोटपटकको लागि क्षतिपूर्ति गर्ने सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्यक्रम (National Vaccine Injury Compensation Program) को बारे मा विस्तृत जानकारी लिन नं. 1-800-338-2382 मा फोन गर्नुहोस वा उक्त कार्यक्रमको वेबसाइट www.hrsa.gov/vaccinecompensation हेर्नुहोस।

7

मैले अन्य कुराहरु कसरी सिक्ने ?

- आफ्नो व्यवस्थापकलाई सोध्ने। उनीहरुले तपाईंलाई खोपको जानकारी पुस्तिका वा अन्य जानकारीका श्रोतहरु उपलब्ध गराउन सक्छन्।
- आफ्नो स्थानिय वा राज्य स्वास्थ्य विभागमा फोन गर्ने।
- रोग नियन्त्रण तथा निवारण केन्द्र (CDC) मा सर्म्पक गर्ने :
  - नं. 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) मा फोन गर्नुहोस।
  - CDC को निम्न वेबसाइटहरु हेर्नुहोस : www.cdc.gov/vaccines

DEPARTMENT OF HEALTH AND HUMAN SERVICES
CENTERS FOR DISEASE CONTROL AND PREVENTION

Vaccine Information Statement (Interim)
MMR Vaccine NP - Nepali (3/13/08) 42 U.S.C. § 300aa-26
Translated by Transcend Translations, Davis, CA www.transcend.net